

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **M. A. M.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, odbor cizinecké kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 10. 2018, č. j. 78 A 26/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2018, č. j. KRPU-183524-19/ČJ-2018-040022, kterým bylo rozhodnuto, že žalobce se podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajišťuje za účelem správního vyhoštění, přičemž dle § 124 odst. 3 téhož zákona doba trvání zajištění byla stanovena na 90 dnů.

[2] Krajský soud konstatoval, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení, zda má být zajištěnému uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby cizinec nemařil účel případného správního vyhoštění z území České

republiky. Žalovaná se dle krajského soudu překážce vycestování žalobce z možných azylových důvodů věnovala poměrně zevrubně. Krajský soud nepřijal argumentaci žalobce, že mu v případě realizace vyhoštění do země původu hrozí značná újma, jelikož shledal jeho tvrzení rozpornými. Taktéž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 – 34, se dle krajského soudu na daný případ nevztahuje. Žalovaná dle názoru krajského soudu nepochybila, když nepodložená tvrzení o ohrožení žalobce ozbrojeným konfliktem v zemi původu žalobce nepovažovala za překážky pro rozhodnutí o žalobcově zajištění. Krajský soud má za to, že v době vydání rozhodnutí žalované nebyly důvody znemožňující vycestování podle § 179 odst. 2 písm. b), c) a d) zákona o pobytu cizinců prokázány a žalovaná se zabývala situací žalobce ve vztahu k možnosti realizace vyhoštění v dostatečném rozsahu. Soud proto vyhodnotil žalobu jako nedůvodnou a v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) ji zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti nejprve namítá, že žalovaná ve svém rozhodnutí nedostatečně vyhodnotila existenci vážné újmy hrozící stěžovateli a taktéž se neztotožňuje se způsobem, jakým krajský soud vypořádal jeho žalobní námitku. Stěžovatel se domnívá, že nepostačuje pouhý odkaz na obecné zprávy o zemi původu stěžovatele, a to s ohledem na to, že stěžovatel nenamítal pouze obavy ze špatné bezpečnostní situace v Afghánistánu, nýbrž zcela konkrétní hrozby představované konkrétními výhrůžkami povstalců vůči jeho osobě. Žalovaná měla dle stěžovatele povinnost reagovat na jeho tvrzení taktéž konkrétně a uvést, z jakého důvodu je nepovažuje za tvrzení týkající se eventuální vážné újmy a za tvrzení hodnověrná. Této povinnosti však žalovaná dle stěžovatele nedostála.

[5] Stěžovatel se dále ohrazuje vůči argumentu žalované, podle nějž o nedůvodnosti jeho obav svědčí to, že ze země vycestoval pouze on a nikoliv zbytek jeho rodiny. Stěžovatel poukazuje na skutečnost, že hrozba od povstalců byla směřována konkrétně vůči jeho osobě. Stěžovatel se také domnívá, že povinností žalované bylo alespoň stručně se vyjádřit ke konkrétním tvrzením stěžovatele týkajícím se hrozeb mu adresovaných ze strany afghánských povstalců a adekvátním způsobem reagovat na skutečnosti, které před vydáním rozhodnutí vyšly najevo.

[6] Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak i rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2018, č. j. KRPÚ-183524-19/ČJ-2018-040022, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že dostála své povinnosti zabývat se možnými překážkami vycestování stěžovatele, a to tím, že si před vydáním napadeného rozhodnutí vyžádala závazné stanovisko Ministerstva vnitra právě k otázce možného vycestování stěžovatele do země původu. Žalovaná taktéž rozporuje tvrzení stěžovatele obsažené v kasační stížnosti, že byl nucen Tálíbánem k zapojení se do bojových operací. Stěžovatel dle žalované ve své výpovědi pouze uvedl, že byl nucen se připojit k řadám povstalců. Žalovaná také poukazuje na rozporné tvrzení stěžovatele, kdy ve výpovědi uvedl, že v ohrožení je celá jeho rodina a později v kasační stížnosti zdůraznil, že

pokračování

hrozba byla směřována vůči němu a útekem z vlasti chránil svou osobu. Žalovaná navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 14. 9. 2018, v 19:45 hodin, byl stěžovatel podezřelý, že na území Německa vstoupil bez cestovního dokladu, povolení k pobytu nebo víza. V rámci readmisní dohody byl stěžovatel převzat hlídkou Policie České republiky od německých orgánů. Správním orgánem bylo zjištěno porušení zákona o pobytu cizinců, spočívající v tom, že stěžovatel vstoupil a pobýval nejméně dne 14. 9. 2018 před 19:45 hodinou, tj. před vstupem na území Německa na území České republiky, bez cestovního dokladu a platného víza či oprávnění k pobytu. Cílem stěžovatele bylo dostat se do Německa, cestu mu dojednal a zaplatil jeho otec. Na základě pokynů převaděče/řidiče, s kterým stěžovatel cestoval, měl vyskočit z auta poté, co řidiče policisté vyzvali, aby vůz zastavil. Řidič ho z auta vyhodil, a proto se při policejní kontrole německými policisty pokusil o útek. Všechny své doklady nechal v Afghánistánu. V Německu chtěl požádat o politický azyl, dostudovat medicínu a později pracovat. V žádné zemi o azyl nepožádal, chtěl o něj požádat až v Německu. Z Afghánistánu odešel kvůli své bezpečnosti, neboť v Konaru, odkud pochází jeho rodina, vládne Islámský stát. Před svým odjezdem bydlel v Kábulu se zbytkem rodiny, jelikož jeho otec pracoval jako úředník pro centrální vládu. Stěžovatel také uvedl, že mu bylo vyhrožováno ze strany povstalců, aby se k nim přidal, ale on chtěl studovat. Legální cestou nebylo možné Afghánistán opustit. V České republice nemá žádné rodinné či majetkové vazby, pouze v Německu žije jeho strýc H. S. Rovněž sdělil, že nemá prostředky, aby si zde zajistil ubytování či zaplatil návrat do Afghánistánu, ani zde nikoho nezná. Dále uvedl, že chce žít v klidu a míru, mít možnost studovat a pracovat a sloužit hostujícímu státu a sobě.

[11] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[12] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním

občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

[13] Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[14] V usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS (všechna zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz), byly formulovány následující právní věty: „I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu. Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince.“

[15] Podle ustanovení § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a § 120 téhož zákona povinna vyžádat si závazné stanovisko ministerstva, zda je vycestování cizince možné.

[16] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit námitce stěžovatele, že se žalovaná s tvrzenou hrozbou vážné újmy nevypořádala. Žalovaná si vyžádala od Ministerstva vnitra závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince, ve kterém bylo konstatováno, že vycestování stěžovatele do Afghánské islámské republiky je možné. Ministerstvo vnitra reagovalo i na tvrzení stěžovatele, že mu ze strany Tálibánu a tzv. Islámského státu hrozí nebezpečí. V případě takových obav je dle Ministerstva vnitra možné využít vnitřního přesídlení do bezpečnější oblasti, avšak Kábul, ve kterém stěžovatel s rodinou před svým odjezdem z vlasti bydlel, je stabilně pod kontrolou centrální vlády, nikoliv pod kontrolou výše zmíněných separatistických hnutí. Ministerstvo vnitra také vzhledem k situaci v zemi původu předběžně vyloučilo, že by stěžovateli hrozilo v případě návratu do vlasti nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Ačkoliv je v Afghánistánu dlouhodobě nestabilní situace a probíhá tam konflikt mezi centrální vládou a hnutím Tálibán či tzv. Islámským státem, posuzovalo ministerstvo možnost bezpečného návratu stěžovatele do země jeho původu v souladu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 5. 7. 2016 – případ A. M. proti Nizozemsku. Dle tohoto

pokračování

rozsudku pouhá možnost špatného zacházení z důvodu neuspořádané situace v dané zemi sama o sobě nepředstavuje porušení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ministerstvo vnitra dále odkázalo na rozsudek ESLP ze dne 9. 4. 2013 H. a B. proti Velké Británii, dle kterého není v Afghánistánu obecná situace vyznačující se takovým násilím, že by pouhé navrácení cizince mohlo být automaticky příčinou skutečného rizika špatného zacházení.

[17] Žalovaná povinnost formulovanou v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, a možné překážky správního vyhoštění, které vyvstaly během řízení, předběžně posoudila. Dle Nejvyššího správního soudu se žalovaná hrozbou možné újmy na základě relevantních podkladů dostatečně zabývala, na základě čehož vyhodnotila, že správní vyhoštění stěžovatele je alespoň potenciálně možné; nelze tak dospět k závěru, že rozhodnutí o zajištění stěžovatele nebylo důvodné.

[18] Nejvyšší správní soud připomíná, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR. Nadto je časový prostor pro řízení o zajištění cizince velmi omezený, podle § 129 zákona o pobytu cizinců, může žalovaná cizince zajistit za účelem jeho předání nebo průvozu bez vydání rozhodnutí na dobu nejvýše 48 hodin, u průvozu leteckou cestou na dobu nejvýše 72 hodin. Má-li trvat zajištění déle, musí být vydáno rozhodnutí o zajištění. Obdobně podle § 124b odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nelze-li vycestování cizince z území uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, je policie povinna vydat v řízení o zajištění cizince za účelem vycestování rozhodnutí. Důkladnější zkoumání situace v zemi původu zajištěného cizince společně s posouzením možné vážné újmy, která má stěžovateli dle jeho tvrzení hrozit ze strany povstalců, je poté předmětem řízení o samotném správním vyhoštění.

[19] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. in fine zamítl.

[20] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovaná, která byla ve věci úspěšná, a náhrada nákladů řízení by jí po právu náležela, žádné náklady přesahující její běžnou správní činnost nevynaložila, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[21] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 3. 10. 2018, č. j. 78 A 26/2018 - 22, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Jindřich Lechovský, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátovi přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti, podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna za jeden úkon právní služby 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Vedle toho má stěžovatel též právo na náhradu hotových výdajů svého zástupce ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 4 advokátního

tarifu). Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3400 Kč navýšená o částku 714 Kč představující 21% DPH, jíž je advokát plátcem. Zástupci stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 4114 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu